पठतु संस्कृतम्

प्रवेशः

पठतु संस्कृतम्

गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुः गुरुर्दवो महेश्वरः । गुरु: साक्षात् परंब्रह्म तस्मै श्री गुरवे नमः ॥

सरस्वति नमस्तुभ्यं वरदे कामरूपिणि । विद्यारम्भं करिष्यामि सिद्धिर्भवतु मे सदा ॥

पठामि संस्कृतं नित्यं वदामि संस्कृतं सदा । ध्यायामि संस्कृतं सम्यक् वन्दे संस्कृतमातरम् ॥

पद-उच्चारणम्

पदानि पठत

क्षेत्रे

प्रीतिः

सनातनाः

पश्यन्ति

स्रंसते

पितरः

योगशास्त्रे

महारथः

कुलक्षये

सौभद्रः

किमकुर्वत

मनुष्याणाम्

जातिधर्माः

सुखानि

सिंहनादम्

पौत्राः

उक्तलेखनम्

उक्तलेखनम्

सेवकाः	अनुजा	अन्धः	भारवाहः
वाहनानि	पाचकाः	अग्रजः	भिक्षुकः
चित्रकाराः	मूर्खः	ध्वजः	पुष्पे
बिडालः	शाटिका	मक्षिका	पार्वती

पद-परिचयः

पद-परिचयः

पदम्	Word	जलम्, पठित, सः, का
नामपदम्	Noun	रामः, सीता, वनम्
सर्वनामपदम्	Pronoun	सः, एषा, इदम्
क्रियापदम्	Verb	पठति, खादति, गच्छति
अव्ययपदम्	Indeclinable	च, अपि, इति
वाक्यम्	Sentence	रामः वनं गच्छति ।
		सीता अपि गच्छति ।

नाम-पदम् लिङ्ग-परिचयः

वचन-परिचयः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
पुंलिङ्गः	बालक:	बालकौ	बालका:
	One boy	Two boys	Many boys
स्त्रीलिङ्गः	बालिका	बालिके	बालिकाः
	One girl	Two girls	Many girls
	नदी	नद्यौ	नद्यः
	One river	Two rivers	Many rivers
नपुंसकलिङ्गः	फलम्	फले	फलानि
	One fruit	Two fruits	Many fruits

वचन-परिचयः - नपुंसकलिङ्गः

एकवचनम्

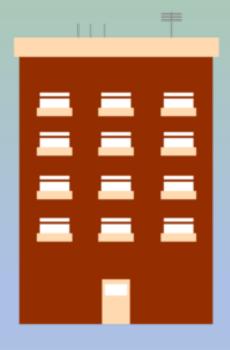
Singular

Dual

Plural

भवनम्

भवने

भवनानि

Learn Slokas Online by Vanisri Ragupati

वचन-परिचयः - नपुंसकलिङ्गः

एकवचनम्

Singular

द्विचनम्

Dual

गृहे

बहुवचनम्

Plural

गृहाणि

Learn Slokas Online by Vanisri Ragupati

णत्वम्

- भवनानि vs गृहाणि
- न् -> ण्
- निमित्तम् Cause
  - रेफ: कर्णः = क् + अ + **र्** + ण् + अः
  - षकारः. कृष्णः = क् + ऋ + ष् + ण् + अः
  - ऋकारः पितृणाम् = प् + इ + त् + ऋ + ण् + आ + म्
- न् अन्ते (end) राजन्, बालकान्, रामान् etc

णत्वम्

अ आ इ ई उ ऊ ए ऐ ओ औ (स्वराः)

→ न् -> ण्

क् ख् ग् घ् ङ् (क-वर्गः)

प्फ़ब्भ्म् (प-वर्गः)

अभ्यासः

- 1. रामेन / रामेण
- 2. मारीचेन / मारीचेण
- 3. पत्राणि / पत्रानि
- 4. हरिना / हरिणा
- 5. रूप्यकानि / रूप्यकाणि
- 6. वार्तालापेन / वार्तालापेण
- 7. गृहानि / गृहाणि
- 8. रश्मिना / रश्मिणा
- 9. वृषभानाम् / वृषभाणाम्
- 10. दृश्यमानम् / दृश्यमाणम्

- 1. रामेन / रामेण
- 2. मारीचेन / मारीचेण
- 3. पत्राणि / पत्रानि
- 4. हरिना / हरिणा
- 5. रूप्यकानि / रूप्यकाणि
- 6. वार्तालापेन / वार्तालापेण
- 7. गृहानि / गृहाणि
- 8. रिमना / रिमणा
- 9. वृषभानाम् / वृषभाणाम्
- 10. दृश्यमानम् / दृश्यमाणम्

वचनत्रयं वदत

सेविका	अनुजः	दर्वी	मित्रम्
वाहनम्	पाचकः	अग्रजा	भिक्षुकी
चित्रकारः	मस्तकम्	तरुणी	मीनः
मूषकः	शाटिका	जननी	मुखम्